

TÜED

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ

AYLIK HABER BÜLTENİ

YIL: 21

SAYI: 246

MAYIS 2023

TÜED'den kritik çağrı

Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Genel Başkanı Kazım Ergün, deprem felaketinde hayatını kaybeden sigortalıların hak sahiplerine ve malul olanlara SGK'nin gelir ve aylık bağlamada kolaylık sağlamasını istedi. Kazım Ergün, depremin ardından yaraların sarılması için sosyal devletin rolü ve önemine dikkati çekti. Ergün, "Son yaşadığımız deprem maalesef 50 binin üzerinde can kaybına, yüz binlerce kişinin yaralanmasına neden oldu. Böyle bir tablo karşısında devletimizin desteği büyük önem taşıyor. Devletimizin, sosyal devletin gereği olarak gerekli adımları atacağına inanıyoruz. Bu kapsamda, hayatını kaybeden sigortalıların hak sahiplerine ve malul olan vatandaşlara Van depreminde olduğu gibi kolaylık sağlanmalı. Ölüm aylığı ve malul aylığı bağlanmasında 30 günlük prim yeterli kabul edilmeli. Ayrıca, depremde hayatını kaybeden sigortalıların birinci derece yakınları ile malul kalanlara kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam sağlanması için özel bir düzenleme yapılmalı" dedi.

TÜED, depremzedelere gelir ve aylık bağlanmasında kolaylık istedi...

Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Genel Başkanı Kazım Ergün, Kahramanmaraş merkezli depremlerde hayatını kaybeden sigortalıların hak sahiplerine ve malul olanlara Sosyal Güvenlik Kurumunun (SGK) gelir ve aylık bağlamada kolaylık sağlamasını istedi.

ANKARA (AA) - Özcan Yıldırım - Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Genel Başkanı Kazım Ergün, Kahramanmaraş merkezli depremlerde hayatını kaybeden sigortalıların hak sahiplerine ve malul olanlara Sosyal Güvenlik Kurumunun (SGK) gelir ve aylık bağlamada kolaylık sağlamasını istedi.

Ergün, AA muhabirine yaptığı açıklamada, emekliler olarak deprem felaketinin acısını derinden yaşadıklarını ifade ederek, yaraların sarılması ve hayatın normale dönmesi için atılan adımları desteklediklerini söyledi.

TÜED'in Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının (AFAD) kampanyasına 1 milyon lira destek olduğunu belirten Ergün, depremde üyelerini desteklemeye de devam edeceklerini bildirdi.

- "Devletimizin gerekli adımları atacağına inanıyoruz"

Çok sayıda can kaybına ve yıkıma yol açan felaketlerin ardından yaraların sarılması için sosyal devletin rolü ve önemine dikkati çeken Ergün, şunları kaydetti:

"Son yaşadığımız deprem maalesef 50 binin üzerinde can kaybına, yüz binlerce kişinin yaralanmasına neden oldu. Böyle bir tablo karşısında devletimizin desteği büyük önem taşıyor. Devletimizin, sosyal devletin gereği olarak gerekli adımları atacağına inanıyoruz. Bu kapsamda, hayatını kaybeden sigortalıların hak sahiplerine ve malul olan vatandaşlara Van depreminde olduğu gibi kolaylık sağlanmalı. Ölüm aylığı ve malul aylığı bağlanmasında 30 günlük prim yeterli kabul edilmeli. Ayrıca, depremde hayatını kaybeden sigortalıların birinci derece yakınları ile malul kalanlara kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam sağlanması için özel bir düzenleme yapılmalı."

Ergün, deprem bölgesinde veraset ve intikal vergisi beyannamesi verilmesinin mümkün olmadığını belirterek, hem beyannamenin verilmiş kabul edilmesi hem de vergi alınmaması için yasal bir düzenleme yapılması talebinde bulundu.

Ergün 1 Mayıs'ta Çalışan Emeklilere Dikkat Çekti...

MILLİGAZETE | 101 Çalışma Hayatı-12

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ GENEL BAŞKANI KAZIM ERGÜN:

2 MİLYON'DAN FAZLA ÇALIŞAN EMEKLİ VAR!

Ülkemizde 1 Mayıs'ın, ekmeğin, barış ve özgürlük için çalışanların dayanışma içinde coşkuyla kutlandığını belirten Türkiye Emekliler Derneği Genel Başkanı Kazım Ergün, Türkiye'de 2 milyondan fazla çalışan emeklinin bulunduğu dikkat çekti.

TÜRKİYE Emekliler Derneği Genel Başkanı Kazım Ergün, 1 Mayıs çalışanların taleplerinin gündeme getirildiği anlamlı bir günde, 2 milyondan fazla çalışan emeklilerin de çalışma koşullarının iyileştirildiği, emeğin hakkının ödendiği ve sendikalaşma hakkının özürce kullanıldığı bir dönemin getirilmesini diledi. İş ve toplu iş hukuku ile sosyal güvenlik hukukunun, çalışanların ve emeklilerin haklarını korumada yeterli kaldığını ve değiştirilmesi gerektiğini söyleyen Ergün, iş kazalarının önlenmesi, ücret ve sosyal hakların geliştirilmesini ve emekli aylıklarının insanca yaşama yetecek bir seviyeye yükseltilmesini istedi. Son yıllarda emeğin ve emeklinin milli gelirden aldığı payın düşmesini, gelir dağılımından yüksek geliri kesimlerin daha fazla pay almasını, sosyal adaleti bozduğuna dikkat çeken Ergün, ha-

yat pahalılığının; çalışanların ve emeklilerin alım gücünde büyük kayıplara yol açtığını söyledi. Çalışanını ve emeklisini mutlu eden sosyal devlet uygulamalarının önemine dikkat çeken Ergün, çalışan emeklilerin ve işçilerin dayanışma günü olan 1 Mayıs'ı kutladı.

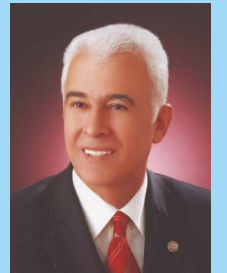
Devamı 2. sayfada

EMEKLİLERİN BEKLENTİLERİ İVEDİLİKLE KARŞILANMALI

14 Mayıs milletvekili seçimleri, 28 Mayıs Cumhurbaşkanlığı seçimi ile yeni bir döneme girildi. Yapılan seçimlere katılımın yüzde 90'lara varması, milletimizin demokrasiye bağlılığını bir kez daha göstermiştir. Seçimler, aynı zamanda hizmet yarışının, vaatlerin ve hedeflerin toplumu ne şekilde etkilediğinin de bir göstergesi olmuştur. Millet tercihini yapmış ve sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve ittifakı seçimden başarıyla çıkmıştır. Sayın Cumhurbaşkanını tebrik ediyor, seçim sonuçlarının ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Seçimler sonrası, her kesimin beklentisi farklı olmakla birlikte en zor şartlarda yaşamaya çalışan emeklilerin aylıklarındaki yetersizlikler yanında, oluşan eşitsizlikler de çözüm beklemektedir. Emekli aylıklarının hesaplanmasında ve artışında sağlıklı bir denge kurulamadığından, emekliler birbirinin aylıklarını kıyaslar duruma gelmiştir.

BAŞYAZI

Devamı 2. sayfada

Kazım ERGÜN
Genel Başkan

EMEKLİLERİN BEKLENTİLERİ İVEDİLİKLE KARŞILANMALI

Bu duruma nasıl gelindi? 2000 yılı sonrası dönemde emekli aylıklarındaki farklı hesaplamalar ve 2019 sonrasında uygulanan en az aylık ödemesiyle birlikte gelir ve aylıkların farklılaşması, bir sistem sorununa dönüşmüştür. Emeklilerin öncelikli talebi; prim kazancı ve prim ödeme gün sayısı yüksek olan emeklilerin aylıklarındaki kayıplara çözüm getirilmesi yönündedir.

2000 öncesi dönemde emekli olanlar ile 2000 sonrası dönemde emekli olanların aylıklarında eşitlik kurulamadığından, norm ve standart birliği oluşturulamamıştır. Nimet ve külfet dengesinin sağlanması için emekli aylıklarının tek bir sistem üzerinden hesaplanması dışında çözüm yoktur.

Türkiye Emekliler Derneği, sosyal güvenlik sisteminin sağlıklı ve adil bir yapıya dönüşmesi için mevzuatın tekleştirilmesini, karma emekli aylığına son verilmesini ve intibak yapılarak tüm emeklilerin kendi içinde itiraz edemeyeceği bir sistemin kurulmasını savunmaktadır. Sosyal güvenlik mevzuatının sık sık değiştirilmesi ve hak kayıplarına neden olan aylık hesaplamalarının getirilmesi, sistemin bütünlüğüne zarar vermiştir. Bugün, bunun

**“Emeklisine
insanca
yaşamaya
yetecek aylığın
ödenmesini
öngören
bir sistem
kurulmalı...”**

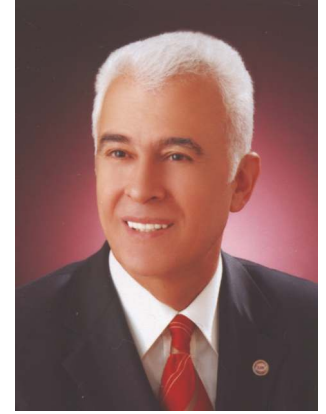
sıkıntısını yaşıyoruz. Bu konuda uzmanlar ile değerlendirme yaptığımızda, sistemin dağılımından söz edilmektedir. Sistemin düzeltilmesi için tali çözümler yerine, esaslı değişikliklerin yapılması ve her bir emekliye hak ettiği aylığın ödenmesi gerekir.

12. Kalkınma Planı Sosyal Güvenlik Özel İhtisas Komisyonu Raporunda, mevcut sistemin iyileştirilmesinin ortak görüş olarak paylaşılmasını çok değerli buluyoruz. Kalkınma Planı alt komisyon raporları, Hükümetler için de yol gösterici tarihi bir belgedir. Bilim insanları, uzmanlar ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerinden ve önerilerinden ortak bir akılla geleceğimizin güvencesi olan emeklilik sistemi yeniden ele alınmalı, sosyal adaletin ve gelir dağılımının düzeltilmesi için de önemli bir fırsat olarak değerlendirilmelidir.

Her bir sigortalının hayali olan sosyal güvenlik hakları, temel bir insan hakkı olarak benimsenmeli; ülkeyi yönetenlerin de en önemli görevleri olarak görülmelidir. Sosyal güvenlik, refah devletinin de en temel göstergesi olarak değerlendirildiğinden, emeklisine insanca yaşamaya yetecek aylığın ödenmesini öngören bir sistemin kurulması ve sağlıklı yürütülmesi, ortak paydamız olarak benimsenmelidir.

Baştarafı
1. Sayfada

BAŞYAZI

Kazım ERGÜN
Genel Başkan

Ergün 1 Mayıs'ta Çalışan Emeklilere Dikkat Çekti...

Dünyada ve Türkiye'de 1 Mayıs, emeğin ve emeklinin dayanışma günü olarak kutlanmaktadır. 1 Mayıs, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve hak arama mücadelesi önündeki engellerin kaldırılması için dünya işçilerinin dayanışma günü olarak kutlanmaktadır.

Ülkemizde de 1 Mayıs'ı; ekmek, barış ve özgürlük için çalışanların dayanışma içinde coşkuyla kutlandığını belirten Türkiye Emekliler Derneği Genel Başkanı Kazım Ergün, 1 Mayıs çalışanların taleplerinin gündeme getirildiği anlamlı bir günde, çalışan emeklilerimizin de yer aldığı dikkat çekerek, çalışma koşullarının iyileştirildiği, emeğin hakkının ödendiği ve sendikalaşma hakkının özgürce kullanıldığı bir dönemin getirilmesini diledi.

İş ve toplu iş hukuku ile sosyal güvenlik hukukunun, çalışanların ve emeklilerin haklarını korumada yetersiz kaldığını ve değiştirilmesi gerektiğini söyleyen Ergün, iş kazalarının önlenmesini, ücret ve sosyal hakların geliştirilmesini ve emekli aylıklarının insanca yaşamaya yetecek

bir seviyeye yükseltilmesini istedi.

Son yıllarda emeğin ve emeklinin milli gelirden aldığı payın düşmesinin, gelir dağılımından yüksek gelirli kesimlerin daha fazla pay almasının, sosyal adaleti bozduğuna dikkat çeken Ergün, hayat pahalılığının; çalışanların ve emeklilerin alım gücünde büyük kayıplara yol açtığını söyledi.

Çalışanını ve emeklisini mutlu eden sosyal devlet uygulamalarının önemine dikkat çeken Ergün, çalışan emeklilerin ve işçilerin dayanışma günü olan 1 Mayıs'ı kutladı.

EMEKLİLER NE İSTİYOR? 11 BAŞLIKTA EMEKLİNİN TALEPLERİ!

Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Genel Başkanı Kazım Ergün, "Emeklilerin insan onuruna yaraşır bir şekilde yaşayabilmesi için en düşük emekli aylığının asgari ücretten az olmaması gerekiyor" dedi.

Siyasi partiler ve sivil toplum örgütleri başta olmak üzere pek çok kuruluşun kadın ve gençlik kolları gibi kurulları var iken, yaşlı ve emekli kollarının olmamasının önemli bir eksiklik olduğuna vurgu yapan Ergün, emeklilerin sorun ve taleplerini Milli Gazete 1 Mayıs Eki için şöyle sıraladı:

Emeklilerin intibak sorunu çözülmesi. En düşük emekli aylığı asgari ücretten az olmamalı.

Emekliye refahtan pay verilmeli. Aylık bağlama oranı yeniden yüzde 70 olmalı.

Emeklinin ek ödeme oranları yükseltilmeli. Emekliye sağlıkta katkı payı muafiyeti getirilmeli.

Bayram ikramiyelere en düşük emekli aylığına endekslenmeli. Emekli promosyonları iyileştirilmeli.

Emeklilere sendika hakkı tanınmalı. EYT düzenlemesinde kapsam genişletilmeli. 3600 ek gösterge tüm meslek gruplarını kapsamalı.

Sosyal Güvenlik Destek Primleri (SGDP) uygulamasının, emekli aylıklarını yükseltecek şekilde yeniden düzenlenmesi sağlanmalı. Kara listeye düşen emeklilerin borçlarına kolaylık sağlanmalı.

Emekliye aile yardımı yapılmalı. Konut alım ve kira desteği sağlanmalı.

Ötüm aylıklarında farklılıklar giderilmeli. Cenaze yardımları eşitlenmeli.

Emekliye gıda ve yakacak yardımı yapılmalı. Emekliye özel enflasyon sepeti oluşturulmalı. Emeklilerin faturalarından vergi alınmamalı.

Yerel yönetimlerde "Emekli Meclisleri", siyasi partilerde de "Emekli Kolları" oluşturulmalı.

Yaşlı bakım modeli yürürlüğü konulmalı. Çeyiz yardımlarında eşitlik sağlanmalı.

GELİR DAĞILIMI İYİLEŞTİRİLMELİ

**Gazi
AYKIRI**

**Genel
Sekreter**

**Kayseri
Şube
Başkanı**

www.tuedkayseri.org.tr

Uygulanan ekonomik ve sosyal politikalar, gelir dağılımıyla yakından ilgilidir. Anayasamızda, çalışma hakkı, her bir birey için temel bir hak olarak düzenlenmiştir. Yatırım, üretim ve istihdam, gelir dağılımının temel araçları olarak benimsenmiştir. Maliye ve para politikaları, toplumu koruyacak şekilde planlandığı dönemlerde, milli gelirden toplum kesimlerine hak ettikleri pay verilmiştir. Yüksek enflasyon olduğu ve TL'nin değer kaybettiği dönemlerde ise, gelir adaleti bozulmakta ve geçim zorlukları ağırlaşmaktadır.

Gelir eşitsizliğinin ve işsizliğin olduğu yıllara göre bir değerlendirme yapıldığında, sosyal yardım alan hanelerin sayısında ciddi artışlar olmaktadır. Esas olan, çalışma çağındaki nüfusun istihdamda dahil edilmesi ve devletin bu yönde yönlendirici olmasıdır.

TÜİK, her yıl gelir dağılımını değerlendiren araştırmalar yayınlamaktadır. Gelir dağılımı yüzde 20 nüfus gruplarına göre elde edilen sonuçlara bakıldığında, gelir dağılımı konusunda iyi bir yerde olduğumuz görülmektedir. TÜİK tarafından yapılan en son araştırmada; en yoksul yüzde 20 nüfusun milli gelirden aldığı pay yüzde 6, en zengin nüfusun milli gelirden aldığı pay ise, yüzde 48'dir. En yüksek gelir ile en düşük gelir arasında 8 kat gibi bir farkın olması, toplumsal bir sorun olarak değerlendirilmelidir. Bu tablo değişmeli ve adil bir gelir dağılımı hedeflenmelidir.

Üretim sürecinde ortaya çıkan gelirin çalışanlara verilen pay ve emekli aylığı seviyeleri çok önemlidir. Gelir dağılımının adil olmasını sağlayan temel araçlar olarak; vergi adaleti, ücret ve emekli aylıklarında

eşitsizliklere ve yetersizliklere çözüm getirilmelidir. Ülkemiz, bu konuda iyi bir göstergeye sahip olmadığından, gelir ve aylıklar yetersiz kaldığı gibi, işsizlik ve yoksulluk da giderek artmıştır. Gelir dağılımının adil olması için ekonomik ve sosyal haklar geliştirilmeli, bölgesel eşitsizliklere çözüm getirilmelidir.

Çalışanlar, ücret karşılığı çalışmaktadır. Çalışma çağındaki her bir insanımızın iş sahibi olması, insana verilen bir değer olduğu gibi, gelirin adil paylaşılmasında en temel göstergedir. Gelecek güvencesi olan istihdamın toplumsal ve sosyal barışın sigortası olduğu gerçeğini başta ülkeyi yönetenler olmak üzere, her kesim bilmeli ve buna göre kararlar alınmalıdır.

Milli gelirin bireyler, toplumsal gruplar, bölgeler veya üretim araçları arasında dağılımı adil olmadığı dönemlerde; hayat pahalılığı, işsizlik ve yoksulluk artmıştır.

Emekli aylıklarının yetersiz kaldığı bir dönemden geçilmektedir. Emeklilerin en büyük giderleri olan mutfak ve konut harcamalarının, enflasyon hesabında ağırlıklarının düşük kalmasına çözüm getirilmeli; çalışanların ve emeklilerin harcamalarına göre yeni enflasyon sepeti oluşturulmalıdır.

Yüksek enflasyon, emeklilerin alım gücünü düşürdüğünden, emekli aylıklarına seyriyen zam ile birlikte 2000 sonrası emeklilerin intibakı yapılmalıdır. Çalışanlara ve emeklilere bir bütün olarak bakılmalı ve her kesime hak ettikleri değer verilmelidir.

Gelir dağılımının iyileştirilmesi için emekli aylıklarına gerçekçi çözümler getirilmelidir.

EĞİTİMİN ÖNEMİ

Ülkelerin kalkınmasında ve gelişmesinde, eğitimin özel bir yeri vardır. Gelişmiş ülkelerin başarılarının altında kaliteli ve teknolojik eğitim bulunmaktadır. Bu alanda başarılı olan ülkeler; ihracat kazanımları ile gelişmekte ve az gelişmiş ülkelerin ekonomilerini yönlendirdiklerini görüyoruz.

Eğitim, aynı zamanda temel bir insan hakkıdır. Anayasamızda, eğitimde fırsat eşitliğinin özel olarak düzenlenmesine rağmen, devletimiz bu konuda üzerine düşen görevi tam olarak yapmadığı gibi, eğitimin paralı bir sistemle sürdürülmesi, sosyal hukuk devleti yaklaşımı ile de bağdaşmamaktadır.

Eğitimin kalitesi de çok önemlidir. Eğitim için ailelerimizin ve devletimizin harcamalarına rağmen, üniversite mezunu olan gençlerin işsiz kalması, toplumsal bir sorun olarak görülmelidir. Eğitim, istihdam odaklı olmadığı zaman, bütün emekler boşa gitmektedir. Gelişmiş ülkelerin eğitim planlaması, istihdam odaklı olduğundan, istihdam ile toplumun da refahı artmaktadır.

Milli gelirin adil paylaşılmasında en temel araç eğitimidir. Her ilimizde üniversite açılması çok değerli olmakla birlikte, eğitimin kalitesi yetersiz olduğundan, mezun olan gençlerimiz istihdam sorunu yaşamaktadır. Bu sorunu çözenin birinci yolu, eğitimin kalitesini artırmak ve istihdamaya yönelik projeler oluşturmaktan geçer.

Eğitimin yaşı yoktur ve bu nedenle yaşam boyu eğitim de çok değerlidir. Hayatın her aşamasında bilgi sahibi olmak gerekiyor. Haklarımızı

savunmanın birinci yolu, bilgili olmaktan geçer. Bu nedenle, hizmet içi eğitimin çalışma hayatında özel bir yeri vardır. Bunu başaran işletmelerin her bakımdan başarılı oldukları ve çalışanların da gelirlerinin arttığı görülmektedir.

Emeklilerimiz için de yaşam boyu eğitimin katkısını çok önemsiyoruz. Öncelikle, kendi haklarımızı bilmemiz gerekir. Sosyal güvenlik, geleceğimizin sigortasıdır. Sigortalı çalışmanın ve emekli aylığına hak kazanmanın her bir insanımız için temel bir insan hakkı olduğunu savunmamız gerekir.

Gelişmiş ülkeler, sosyal harcamalara daha çok kaynak ayırmaktadır. Milli gelirin yüzde 30'u sosyal harcamalar için ayrılan gelişmiş ülkelerde emekli aylık ve ücret seviyeleri yüksek olduğundan, gelir dağılımında da adil bir paylaşım bulunmaktadır.

Ülkemiz için bir değerlendirme yapıldığında en az gelir grubu içinde yer alan emeklilerimiz zor şartlar altında yaşam mücadelesi vermektedir. Emekli aylıklarının hesaplanması ve artışında eşitlik kuralı sağlanmadığından, açlık sınırının altında gelir ve aylık alanların sayısı giderek artmaktadır.

Bu sorunlarımızı çok çalışarak ve emeklilerimizi bilgi sahibi ederek çözebiliriz. Örgütlenme olmadan başarı elde edilemez. Bu nedenle, haklarını dayanışma içinde savunarak ve derneğimize üye olarak güçlerimizi birleştirerek sonuç alabiliriz.

15 Milyon emeklimizi temsil eden Türkiye Emekliler Derneği çatısı altında, bütün emeklileri üye olmaya ve haklarımızı birlikte savunmaya davet ediyoruz.

**Mehmet
NALBANTBAŞI**

**Genel
Eğitim
Sekreteri**

**Kahramanmaraş
Şube
Başkanı**

ERGÜN: "EMEKLİ TORUNLARINA HARÇLIK VEREMEZ HALE GELDİ..."

Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Araştırma Merkezince yapılan hesaplamalar kök emekli aylıklarında yaşanan kayıpların, milyonlarca emeklinin yaşam şartlarını ağırlaştırdığını ortaya koydu. 2000 sonrası dönemde ciddi kayıplar görülen taban aylıkların iyileştirilmesi yerine, kök aylıkları düşük kalan emeklilere en az aylık ödemesi ile prim kazançları ve prim ödeme gün sayılarına bakılmaksızın, 9,5 milyon emekliye 7.500 TL ödeme yapılmıştır.

Konuya ilişkin bir açıklama yapan TÜED Genel Başkanımız Kazım Ergün, ücret sistemleri içerisinde emekli aylıkları alanların farklılaştığına ve ciddi kayıplar yaşandığına dikkat çekilerek, şu tespitlerde bulundu:

"İşçinin, memurun ve asgari ücretlinin kök aylıkları, bir sistem dahilinde belirlenirken, SSK ve Bağ-Kur emekli aylıklarının hesaplanması ve altı aylık TÜFE oranlarına göre artırılması, emeklileri korumasız bırakmıştır. 2000 sonrası yürürlüğe giren ve hak kayıplarına sebep olan 4447 ve 5510 sayılı kanunlarla getirilen hesaplama sistemi, emekli aylıklarını giderek küçültmüş, milyonlarca emeklinin geçim şartlarını ağırlaştırmıştır. 2000 sonrası dönem için uygulanan ve aylıkların hesaplanmasında değerlendirilen güncellenme katsayısı ve aylık bağlama oranlarında iyileştirme yapılmadan, emeklilere ödenen aylıklar yetersiz kalmaya devam edecektir.

Kök aylıklarının iyileştirilmesi gerekirken, 2019'dan itibaren kök aylıkları düşük kalan emeklilere en az aylık ödemesiyle hazine tarafından sosyal destek sağlanması,

gerçekçi bir çözüm olmamıştır. Yapılması gereken; 4447 ve 5510 sayılı Kanunlarla belirlenen hesaplama sistemi değiştirilmeli, asgari aylık bağlama oranı yüzde 70 olarak belirlenmelidir. Bu yönde değişiklik yapıldığında, en az aylık ödemesine de ihtiyaç kalmayacaktır.

Emeklilerin öncelikli talebi; intibak yapılarak eşitliğin sağlanması yönündedir. Hükümet, bu gerçeği görmeli ve tüm aylık ve ücretliler arasında dengenin ve eşitliğin sağlanması için, sosyal güvenlik mevzuatında değişikliklere gitmelidir.

2023 Temmuz ayında emekli aylıklarına yapılacak zam ölçüsü; işçinin, memurun ve memur emeklisine yapılacak zamlara göre belirlenmelidir. Asgari ücretin neti, asgari emekli aylığı olarak hesaplanmalıdır. Diğer ücret kesimlerine yapılacak zamlarla birlikte ödenecek ücretler, prim kazancı yüksek olan emekliler için de ölçü olarak değerlendirilmelidir."

ULUDAĞ ŞUBEMİZDEN ÇANAKKALE GEZİSİ

Türkiye Emekliler Derneği Uludağ Şube Başkanı Kenan Pars, her yıl olduğu gibi TÜED Uludağ Şube üyeleri, onların çocuk ve torunları ile birlikte 3 kuşak, Çanakkale Gezisi düzenledi. Şube Üyelerinin, çocukları ve torunları ile birlikte katıldığı geziye Bursa'dan 5 otobüste 220 kişi katıldı.

Çanakkale'de vatan için canlarını veren kahraman şehitlerimiz göz yaşlarıyla yad edildi. Kilitbahir, Şehitlik Abidesi, Seddülbahir, Alçıtepe, Conkbayır, Anafartalar, Anzak koyunda yaşanan muharebe yerleri gezildi. Siperleri de gezen kabile, hem orada ve hem de şehitlikte Mehmetçikler için bol bol dua okudular.

TÜED TRABZON ŞUBESİ'NDEN ÜYELERİNE SAĞLIK SEMİNERLERİ

Op. Dr. Alpaslan AKBAŞ tarafından Üroloji semineri, Op. Dr. İsmail ULUSAL tarafından Beyin ve Sinir hastalıkları konularında seminer verildi.

Türkiye Emekliler Derneği Trabzon Şubesi ile MedicalPark Yıldızlı Hastanesi işbirliği ile Hastane doktorları tarafından Dernek üyelerine özel Üroloji ve Beyin ve Sinir Hastalıkları konularında ücretsiz seminer düzenlendi.

23 Mayıs Salı Günü TÜED Trabzon Şube lokalinde 15:00-16:00 Saatleri arasında Op. Dr. Alpaslan AKBAŞ tarafından Üroloji semineri, 16:00 17:00 Saatleri arasında ise Op. Dr. İsmail ULUSAL tarafından Beyin ve Sinir hastalıkları konularında seminer verildi.

Dernek üyelerinin yoğun katılımıyla gerçekleşen seminerlerde Hastane doktorları tarafından dernek üyelerinin soruları da cevaplandırıldı.

Seminer sonrası açıklama yapan TÜED Trabzon Şube Başkanı Burhan Bayraktar şunları söyledi: "Biz emeklilerin bir ayağı hastanede, bir ayağı da eczanede. Üyelerimiz açısından çok faydalı seminerler oldu.

Hastane Yönetimi ve Doktorlarımıza teşekkür ediyoruz ve bu etkinliklerimizin devam edeceğini de buradan tüm üyelerimize duyuruyoruz..."

Seyhan Şubemizden Batı Karadeniz Gezisi

TÜED Seyhan Şube Başkanımız 30 kişilik üye grubumuza Batı Karadeniz turu yaptırdı. Bolu, Gölçük, Yedigöller, Safranbolu, Amasra ve Bartın gibi tarihi ve kültürel mekanları gezerek, doğayla iç içe birkaç gün geçirdiler. Üyelerimiz geziden memnuniyetlerini dile getirerek, şubeden daha çok bu tür gezilerin yapılmasını istediler. Şube Başkanımız Yaşar Tekin; "Yaptığımız geziyle üyelerimize güzel birkaç gün yaşattık. Bu tür gezilerimize devam edeceğiz. Katılan herkese teşekkür ederiz" dedi.

İYİ Parti Heyeti Kadıköy Şubemizi Ziyaret Etti

TÜED Kadıköy Şube Başkanlığımızı İyi Parti heyeti ziyaret etti. Milletvekili Cihan Paçacı, Milletvekili adayları Arif Tevetoğlu, Genel Başkan Danışmanı Ahmet Zeki Üçok ve İlçe Başkanı Av. Erhan Yavuz ziyaret ettiler. Kadıköy Şube Başkanımız Nahit İmamoğulları heyete, emeklilerimizin siyasilerden talep ve beklentilerini anlatarak, çalışmalarında başarılar diledi.

AK PARTİ'DEN NİZİP ŞUBEMİZE ZİYARET

AK Parti Gaziantep Milletvekili, T.B.M.M. İdare Amiri Ali Şahin, Nizip Belediye Başkanı Mehmet Sarı, Nizip AK Parti İlçe Başkanı M.Fatih Uzunaslın, TÜED Nizip Şubemizi ziyaret ettiler. Nizip Şube Başkanımız Abdullah Aslan ve yönetim kurulu üyelerimizin hazır buldukları ziyarette, emeklilerimizin talep ve beklentileri konuşuldu. Şube Başkanımız Aslan ziyarete teşekkür ederek, siyasilerle çalışmalarında başarılar diledi.

Siyasiler Çorum Şubemizi Ziyaret Etti

TÜED Çorum Şube Başkanlığımızı; Çorum AK Parti Milletvekili adayı Yusuf Ahlatçı ve Çorum AK Parti İl Başkanı Murat Günay ziyaret ettiler. Ziyarete Şube Başkanı Hıdır Kınıklı, Şube İdari Sekreteri Mehmet Akçay, Şube Teşkilatlandırma Sekreteri Ali İldıran ve Denetleme Kurulu Üyesi Abdullah Biçer hazır bulundular. Şube Başkanımız Hıdır Kınıklı aday olan Yusuf Ahlatçı'ya başarılar dilerken, AK Parti İl Başkanlığına getirilen Murat Günay'a hayırlı olsun dileklerini ilettiler.

Çorum CHP milletvekili adayları Mehmet Tahtasız, Bekir Özsaçmacı ve CHP'li ve İYİ Parti'li üyeler şubemizi ziyaret ettiler. Ziyarete Şube Başkanımız Hıdır Kınıklı ve yönetim kurulu üyelerimiz hazır bulunarak, ziyaretleri için

teşekkür ettiler ve adaya başarı dileklerini ilettiler.

Çorum MHP milletvekili adayı Vahit Kayırcı şubemizi ziyaret etti. Ziyareten duyduğu memnuniyeti belirten Şube Başkanımız ve yönetim kurulu üyeleri, Kayırcı'ya başarılar dilediler.

Elazığ Şubemizin Ziyaretçisi Vardı

TÜED Elazığ Şube Başkanımız Vedat Gür ve Yönetim Kurulu Üyeleri Ak Parti Milletvekili adayı Prof.Dr.Erol Keles'i şubemizde ağırladı. Emeklilerimiz için yapılacak çalışmalar üzerine geçen görüşmede Şube Başkanımız Gür, Keles'e adaylık sürecinde başarılar dileyerek, ziyaretlerinden ötürü teşekkür etti.

Erzurum Şubemize İYİ Parti'den Ziyaret

TÜED Erzurum Şube Başkanlığımızı İYİ Parti Erzurum milletvekili adayı Canan Uçar ziyaret etti. Ziyaret sırasında şube yönetim kurulu üyelerimiz, emeklilerimizin talep ve beklentileri hakkında Uçar'a ayrıntılı bilgi verildi. Yapılan ziyaretten memnuniyetini belirten Şube Başkanımız Zekeriya Araz; "Ziyaretinizden dolayı memnun olduk, adaylık sürecinizde başarılar dileriz" dedi.

ETİMESGUT ŞUBEMİZE EYT'Lİ ŞUBE BAŞKANI SEÇİLDİ

Türkiye Emekliler Derneği Etimesgut Şubesi 8 Mayıs Pazartesi günü Olağanüstü Genel Kurulunu yaptı. Divan Başkanlığını Genel Teşkilatlandırma Sekreterimiz ve Isparta Şube Başkanımız Abdülkadir ERSAL, Divan Başkan Yardımcılığını Genel Mali Sekreterimiz ve Bafra Şube Başkanımız Ünal BANDIR ve Sincan Şube Başkanımız Ali ULUKAN, Katip Üyelikleri ise Ankara Şube Başkanımız Fahri İRAVUL ve Çankaya Şubemiz İdari Sekreteri Ejder GÖK yürüttü.

Bilgi İşlem Müdürümüz Murat TOKGÖZ'ün Şube Başkanlığına seçildiği Genel Kurulda şube yönetim ve denetleme kurulu şu isimlerden oluştu:
Şube Başkanı Murat TOKGÖZ
Yönetim Kurulu Üyeleri: Gülen ÜYE, Müfit GEZMEN, Sultan SUNGUR ve Mustafa AYDEMİR
Denetleme Kurulu : Celal DÖNMEZ, Mehmet CİHAN ve Fatma KİBAR.

MERSİN VE BATMAN ŞUBELERİMİZ 1 MAYIS'TA MEYDANLARDAYDI

Cumhuriyet Halk Partisi'nden Van Şubemize Ziyaret

Cumhuriyet Halk Partisi Van 1.Sıra Milletvekili adayı Sıraç Bedirhanoglu ve CHP Van İl Başkanı ve Yönetimi Van şubemizi ziyaret ettiler. Van Şube Başkanımız Mehmet Kaya, CHP Heyetine emeklilerin talep ve beklentilerini ilettiler ve çözüm için Meclis'te gündeme getirmelerini istedi. Bedirhanoglu da emeklilerin sorunlarını yakından bildiklerini ve Meclis açılır açılmaz öncelikli olarak gündeme getireceklerinin sözünü verdi. Van Şube Başkanımız Kaya ziyaretleri için Bedirhanoglu ve beraberindeki heyete teşekkür ederek, çalışmalarında başarılar diledi.

ERGÜN, TÜRK METAL DERGİSİ'NİN SORULARINI YANITLADI

Genel Başkanımız Kazım Ergün, Türk Metal Sendikası Yayın Organı Türk Metal Dergisine Konuştu...

Kazım Bey öncelikle bize kendinizden ve Türkiye Emekliler Derneği'nden bahseder misiniz? Çalışma hayatınız nasıldı? Emekliler Derneği ile olan ilişkiniz ne zaman başladı? Derneğin faaliyet alanları nelerdir?

Ben her ne kadar nüfus cüzdanımda 1946 yazsa da 1945 yılının sonlarında Zonguldak'ta dünyaya geldim. 1960 yılında da çalışma hayatına başladım. Birçok farklı iş denedim, bu deneyimlerim sırasında sendikal mücadeleyle tanıştım. Sendikaya üye olduktan sonra önce sürgün edildim daha sonra işimden oldum. Bu badirenin ardından askerlik görevini tamamlamaya karar verdim. Askerden sonra da Ereğli Kömürler İşletmesi'nde muhasebeci olarak işe başladım. Burada çalışırken Muhaberat ve Muhasebe Şefliği görevine yükseldim. Bu görevim devam ederken, 1993 yılında çıkarılan yasayla, kadınlar için 20 erkekler için 25 yılını doldurmuş kişilerin emekli edilmesi gündeme geldi ve 10 Kasım 1993 tarihinde re'sen emekli oldum. Daha sonra Zonguldak'taki firmalar deneyimlerime güvenerek bana iş teklifinde bulundular. Özel sektörde inşaat ve taşıma alanlarında Genel Koordinatörlük görevinde bulundum.

Benim Türkiye Emekliler Derneği ile tanışma hikayem oldukça eskiye dayanıyor. Ben, 1965 yılından itibaren toplumsal hareketin içinde yer alıyorum. Derneklerde, sendikalarda, kooperatiflerde, spor kulüplerinde yöneticilik yaptım. 1974 yılında, Ereğli Kömür İşletmeleri'nde çalışırken, Ereğli Kömür İşletmeleri Hizmetler Derneği Başkanı seçildim. Bu görevi yürütürken bizi, adı o zaman İşçi Emeklileri Dul ve Yetimler Cemiyeti yöneticileri ziyaret etti. O zaman arkadaşlarımızın babalarının yer aldığı bu dernek zor durumdaydı, bizden yardım talep ettiler. Biz de kendi ofisimizi onların kullanımına açtık. 1980'de darbenin ardından bizim derneğimiz kapandı. Ancak emekliler derneği faaliyetlerine devam etti. Ben 1993 yılında emekli olur olmaz o derneğe gittim. Başta böyle bir düşüncem yoktu ama dönemin Şube Başkanı Nurettin Alkan kendisinden sonra benim Şube Başkanı olmam yönünde yakınlarına talepte bulunmuş. O vefat edince de ben vasiyet üzerine Şube Başkanı seçildim. Daha sonra da buraya geldim.

Derneğimiz 52 yılını geride bıraktı. Bu yıl 53. Yılımı kutluyoruz. En önemli faaliyet alanımız elbette ki emeklilerin hayatını kolaylaştırmak. Bunu çeşitli yollarla sağladığımızı düşünüyorum. Emeklilerin karşılaştığı sorunları kamuoyu oluşturarak parlamentonun gündemine getiriyoruz. Başarılı sonuçlar elde ettik bugüne kadar. Bunun yanında sosyal faaliyetlere de ağırlık veriyoruz, açtığımız kurslarda, düzenlediğimiz etkinliklerde emeklilerimiz kendini geliştiriyor, sosyalleşiyor.

Siz 21 yıldır derneğin Genel Başkanlığı'nı yürütüyorsunuz. Siz göreve geldiğinizden beri Türkiye Emekliler Derneği nasıl bir gelişim gösterdi?

Ben 2001'de Türkiye Emekliler Derneği'ne Genel Başkan seçildim. Yani bir bakıma takımın kaptanı oldum. Göreve geldiğimde derneğimizin 26 dairesi vardı, Genel Merkezimiz küçük bir daireydi. Çalışanların ücretleri ödenmiyordu. Sendikalardan çay ve şeker alıyorduk. Bu yüzden öncelikle tasarruf etmeye, para biriktirmeye başladık. O zaman üyelik aidatımız ayda 1 liraydı. Bir fon kurduk, aidatların yüzde on beşini o fona aktardık. Yatırımlar

“Emeklilik Mükafat Değil, Bedeli Peşin Ödenmiş Bir Haktır”

yaptık. İlk olarak Genel Merkezimizi yeniledik. Şu an bulunduğumuz yere taşındık. Daha sonra yatırımlara devam ettik, şu an Erdek'te denize sıfır bir eğitim tesisimiz, Kızılay'da misafirhanemiz, Mersin'de Huzurevimiz var. Ülke genelinde 119 şubeye faaliyet gösteriyoruz. Neredeyse tüm şubelerimizin kendine ait dairesi var.

Bizim adımız, Türkiye İşçi Emeklileri Derneği'di. Adımızı Türkiye Emekliler Derneği olarak değiştirdik. Sadece işçi emeklilerinin değil, tarım emeklilerinin, memur emeklilerinin, Bağ-Kur emeklilerinin de hakkını arayan bir kuruluş olduk.

TÜED, Türkiye'nin en büyük gönüllü sivil toplum kuruluşu. Emeklilerin elde ettiği birçok kazanım bu dernek sayesinde hayata geçti. Örneğin, 2003 yılında, işçi ve Bağ-Kur emeklilerine zam alınmasını sağladık. 2012 yılında verdiğimiz mücadelelerle yeni kazanımlar elde ettik. Bu dernek olmasa emekli maaşları şu an 300 ila 1500 lira arasında eksik olacaktı. 2016 yılında banka promosyonunu gündeme getirdik. TOKİ projesini hayata geçirdik. Bugün parlamentoda emeklilerle ilgili bir şey konuşulacaksa bu dernek referans alınıyor. Çünkü bizim dışımızda emeklilerin derdini bilen, sıkıntısını bilen, bunun için çözüm arayan başka bir kuruluş yok.

Ancak bunların hepsi bir ekiple birlikte oluyor. Bizim ekibimiz de

çok iyi. Danışmanlarımız, yönetim kurulu üyelerimiz, hepsi alanında uzman insanlar. Bu sayede belki de Türkiye'nin en güçlü kadrosu bizde diyebilirim.

Siz aynı zamanda SGK Yönetim Kurulu Üyeliği de yapıyorsunuz. Sizce ülkemizde hem ücretli çalışanların hem de emekçilerin karşı karşıya kaldıkları en büyük ve önemli sorun nedir?

Ben 28 Haziran 2004'te SSK'ya seçildim. 7 dönemdir orada 13 milyon 850 bin emekliyi temsil ediyorum. Sorunlarımızı gündeme getiriyorum. Öncelikle şunu belirtmeliyim, bu ülkede, Haziran 2022 itibarıyla toplam 25 milyon 650 bin 779 çalışan var. Buna karşılık 13 milyon 824 bin 426 emekli var. Yani aktif pasif oranı 1,97 seviyesinde. Bu dünyanın kabul ettiği 4 oranından oldukça uzak. Bir emekliye iki çalışan bile düşmüyor. Bu büyük bir sorun, bu sorunun kaynağı öncelikle kayıtdışı çalışanlar. Ülkemizde %30'un üzerinde kayıtdışı çalışan var. Hatta, kayıtlı çalışanların da sigorta primleri eksik yatırılıyor. Öncelikle bu sorunların üzerine düşülmeli. Bunu ben vatana ihanet olarak görüyorum. Türkiye'nin kurtuluşunun çocuklarımızın, torunlarımızın resmi, kayıtlı istihdamda yer almasında, vergi ve prim ödemelerinin ödenmesinde görüyorum.

Bunun yanında, hem emekçileri hem de emeklileri ilgilendiren bir başka husus da Türkiye İstatistik Kurumu'nun verileri. Biz emekliler, bu verilere göre zam alıyoruz. Emekçiler, bu verilere göre ücret artışı alıyor. Ancak bu verilerin doğruluğu her fırsatta sorgulanıyor. Verilere güvenilmiyor. Türkiye'de gerçek enflasyon cebimize yansımıyor. Bir de enflasyon oranına göre alınan zamlar, zengini daha da zenginleştirirken fakiri daha da fakir hale getiriyor. Herkes ücretine, maaşına göre enflasyon farkı alıyor. Bu adalet terazisini şaşırtıyor. Biz emekliler ve emekçiler, refahtan pay da istiyoruz. Enflasyon artışları her geçen gün alım gücümüzü eritiyor.

Bu sorunun haricinde emeklilerin intibak, aylık bağlama oranı, bayram ikramiyeleri gibi pek çok sorunu da. Siz bu sorunların çözümünü için ne öngörüyorsunuz?

Öncelikle şunu tekrar belirtmeliyim, bugüne kadar yaşadıklarımızı bir araya toplarsak iyi ki bu dernek var diyebiliriz. Biz aidatlarımızı toplarken, hep nereden ne hak elde edebiliriz diye düşünüyoruz. Birçok sorunu gündeme getirdik, kazanımlar elde ettik. Örneğin bayram ikramiyeleri, kurucu başkanımız tarafından istenmiş, aradan 40 yıl geçmiş, bizim dönemimizde hayata geçti. 40 yıllık bir inadin sonucu oldu. Ama bu noktada sorunlarımız da devreye giriyor. Yine ikramiye örneğinden devam edeyim, ikramiyeler ilk verildiğinde, o parayla bir kurban alınabiliyordu. Şimdi o paranın hiçbir değeri kalmadı. Örneğin bunun güncellenmesi gerekiyor.

Daha sonra, intibak yasanın gündeme gelmesi gerekiyor. Ben 20 yıldır bunu talep ediyorum. 2000 sonrası emeklilerin intibak yasası için Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne bile başvurdum. Oradan Türkiye'nin iç meselesi, parlamentoda çözülmesi gereken bir mesele olduğu için kabul edilmezlik kararı çıktı. Ancak mücadelemiz sürüyor.

TÜİK'in yayınladığı enflasyon verileri her ne kadar gerçek dışı olsa da bizim bir diğer talebimiz de kira desteği sağlanması. Aylık geliri, geçim standardının veya asgari ücretin altında kalan emeklilerimiz için kira desteği istiyoruz. Bunun yanında, çalıştığı

dönemde yüzde 12 sağlık primi ödeyen emekliler, sağlık hizmeti aldığında halen katkı payı ödüyor, bunun da düzenlenmesi gerekiyor. Çalışmak zorunda kalan emeklilerin Sosyal Güvenlik Destek Primlerinin yeniden düzenlenmesi gerekiyor.

Yani birçok sorunu gündeme getirsek de mücadelemiz aslında hiç bitmeyecek. Çünkü emeklilerin sorunları, onlar refah içerisinde yaşamaya başlayana kadar sürecek. Bugün halen en düşük emekli aylığı asgari ücretin ve hatta açlık sınırının oldukça altında. Biz beraberliğimizin verdiği güçle taleplerimizi dile getirmeye, sonuç alana kadar mücadele etmeye devam edeceğiz.

Son olarak EYT hakkında nasıl bir çözüm izlenmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

Öncelikle şunu ifade etmeliyim, EYT'liler mağdurdur ve hakları teslim edilmelidir. Bu durum 8 Eylül 1999 tarihli 4447 sayılı yasa ile gündeme geldi. Yasanın bazı hükümleri, evrensel hukuk kurallarına da aykırı olarak geçmişe yönelik uygulandı. Bu şekilde mağduriyet ortaya çıktı. EYT'liler işe girerken, ben işe girdim ve 25 sene sonunda emekli olacağım diye düşünüyordum. Ama şu an tabiri caizse maç devam ederken kural değiştirildi.

Bu karışıklık hiçbir formüle dayandırılmadan ortadan kaldırılmalıdır. Bu sorun zaten çalışanların yaş şartı sebebiyle emekli olamaması sonucunda ortaya çıkan bir sorun, bu sorunun kalıcı çözümü de yaş şartının tamamen ortadan kaldırılmasından geçiyor. Ayrıca, emeklilik devlete yük değildir, mükafat değildir. Bedeli peşin ödenerek kazanılabilir. Bu hakkın kullanımı şu an engelleniyor. Fakat yine de ne yazık ki hayata toz pembe bir gözlükle bakmıyoruz. Bu kadar sıkıntının olduğu ülkede, işini kaybeden insanlar, emekliye ayrılan insanlar tekrar çalışmak zorunda kalacak. Ya da değişen sistem nedeniyle, yatırılan düşük primler nedeniyle oldukça düşük aylık alacaklar. Bu nedenle sorunların çözümü için sosyal güvenliğin temel ilkesi hayata geçirilmeli. Prim kazancı ve prim ödeme günü eşit olan sigortalılara eşit aylık bağlanmalı. Yani, hem intibak sorunu çözülmeli, hem de EYT'lilerin mağduriyeti ortadan kaldırılmalı.

TÜED İNDİRİM ANLAŞMALARI ÜYELERİMİZİN YÜZÜNÜ GÜLDÜRÜYOR

YÜREĞİR ŞUBEMİZDEN İNDİRİM ANLAŞMALARI

Yüreğir Şube Başkanımız Abdullah Çalık Adana Batıkent Hastanesi ve Özel İsa Alataş Tıp Merkezi ile indirim protokolü imzaladı. Batıkent Hastanesi ile yapılan anlaşmaya göre TÜED Üyeleri ve 1.derece yakınlarına yüzde 15 indirim sağlandı. İsa Alataş Tıp Merkezi ile yapılan protokole göre de üyelerimize yüzde 10 indirim uygulanacaktır.

Yumurtalık Belediye Başkanı Türkeş Filik'i makamında ziyaret eden Şube Başkanımız Abdullah Çalık, emeklilerimizin belediyeden beklentilerini ilettili. Filik, emekliler için belediye olarak üzerlerine düşen her konuda yardıma hazır olduklarını ifade ederek, Zeytinbeli Çadır Plajından üyelerimize özel sezonluk 1.500 TL'ye faydalanabilecekleri konusunda anlaşma yaptı.

Şube Başkanımız Abdullah Çalık "Gelen talepler doğrultusunda indirim anlaşmalarımıza her geçen gün yenilerini eklemeye gayret gösteriyoruz. Üyelerimize hayırlı olmasını diliyorum" diye konuştu.

MERSİN ŞUBEMİZ, PILOT GARAGE İLE İNDİRİM PROTOKOLÜ İMZALADI

Pilot Garage

Pilot Garage
OTO EKSPERTİZ

HÜSEYİN OKAN
MERZECİ BULVARI
LİMONLUK MAH.
2415 SK.59/1B
0542 103 31 33
0324 503 70 33

**YAPILAN ANLAŞMA İLE
DERNEK KİMLİĞİNİ GÖSTEREN ÜYELERİMİZE**

%20 İNDİRİM

UYGULANACAKTIR

**TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ
MERSİN ŞUBE YÖNETİM KURULU ADINA
BAŞKAN CEMAL AKBUDAK**

Mersin Şube Başkanımız Cemal Akbudak, Pilot Garage Oto Ekspertiz ile üyelerimize özel yüzde 20 indirim anlaşmasına imza attı. Yapılan anlaşmaya göre dernek üyeleri üye kimliklerini ibraz etmek şartıyla bu indirimden faydalanacaklardır. Üyelerimize hayırlı olsun.

TÜED- MAGNET HASTANESİ SAĞLIK ANLAŞMASI

TÜED Genel Merkezimiz Özel Magnet Hastanesi ile üyelerimize ve birinci derece yakınlarına özel indirim anlaşması imzaladık. Yapılan anlaşmaya göre üyelerimiz; muayene % 20, diş tedavisi % 20, tahlil-tetkik, medikal yatış, cerrahi yatış, check-up % 10 indirim hakkı kazandılar. Anlaşmayı imzalayan Genel Başkanımız Kazım Ergün; "Tüm Ankaralı üyelerimize hayırlı olsun. Herkese sağlıklı günler dilerim" dedi.

TÜED İNDİRİM ANLAŞMALARI ÜYELERİMİZİN YÜZÜNÜ GÜLDÜRÜYOR

BAKIRKÖY ŞUBEMİZDEN YENİ SAĞLIK ANLAŞMASI

Bakırköy Şube Başkanımız Erol Sinanoğulları Işık Diş Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği ile üyelerimize özel tüm işlemlerde yüzde 30 indirim protokolü imzaladı. Üyelerimizin Işık Diş Polikliniğinde ayrıcalıklı hizmet alacaklarını ifade eden Sinanoğulları, indirim anlaşmalarına her geçen gün yenilerini eklemek için çalıştıkları söyledi.

İZMİT ŞUBEMİZDEN YENİ İNDİRİM ANLAŞMALARI

TÜED İzmit Şube Başkanımız Adem Özata, üyelerimizin bütçelerine katkı sağlamak amacıyla yeni indirim anlaşmalarına imza attı. İlçelerinde hizmet veren Orhan Düzgün Bay Bayan Kuaförü ile üyelerimize özel yüzde 30 indirim protokolü yapan Özata, Pakses İşitme Cihazları ile de üyelerimiz için yüzde 30 indirim anlaşmalarına imza attı. Anlaşmalara ilişkin bir değerlendirme yapan Özata, üyelerimizin bütçelerine katkı sağlamak amacıyla başlatılan ve ilçede hizmet veren kuruluşlarla yapılan anlaşmalara bundan sonra da devam edileceğini vurgulayarak; “Üyelerimize hayırlı olsun” dedi.

KARTAL ŞUBEMİZ İNOVA İŞİTME CİHAZLARI İLE PROTOKOL İMZALADI

Türkiye Emekliler Derneği Kartal Şube Başkanımız Hüseyin Araz, İnova İşitme Cihazları Satış ve Uygulama Merkezi ile indirim anlaşması imzaladı. Yapılan anlaşmaya göre üyelerimize cihaz alımlarında yüzde 25 indirim sağlanacak olup cihaz ile birlikte 2 adet pili ve kalıp montajı ücretsiz yapılacaktır. 5 yıl boyunca işitme testi ve fitting ücretleri de alınmayacak.

YENİMAHALLE ŞUBEMİZDEN İNDİRİM ANLAŞMASI

Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Yenimahalle Şubemiz Ragıp Tüzün Mah. Çarşı Cad. No:19/A'da Ankaralılara hizmet sunan Urfalı Kebap Restoran ile yüzde 10 indirim protokolü imzaladı. Şube Başkanımız Ayla Işık üyelerimizin kaliteli hizmetleri uygun fiyat ve ayrıcalıklı alması için çalıştıklarını ifade ederek, bu tür anlaşmaların süreceğinin de müjdesini verdi ve hayırlı olmasını diledi.

1970 - 2023

TÜED TARİHİNDEN SAYFALAR -26

6. OLAĞAN GENEL KURUL SÜRECİ BAŞLAR...

Mustafa ALPDÜNDAR
1981-1984

**TÜRKİYE İŞÇİ EMEKLİLERİ
CEMİYETİ'nin 6.Dönem Genel Kurul
süreci 12 Mayıs 1984 tarihinde Genel
Başkan Mustafa Alpdündar'ın açış
konuşmasıyla başlar. Başkan
konuşmasında şunları söyler:**

Sayın Başkanlık Divanı,
Saygıdeğer Delegeler,
Basın ve TRT'nin Muhterem Temsilcileri
Kıymetli Misafirler,
Bilindiği üzere cemiyetler mensuplarının
haklarını korumak, geliştirmek ve üyeleri
arasında her türlü sosyal, ekonomik ve
kültürel dayanışmayı, sağlamak amacıyla
kurulmuş demokrasilerin vazgeçilmez
göstergelerinin başlıca unsurlarını
oluştururlar.

Bu amaçla 1970'ler de kurulan Türkiye
İşçi Emeklileri Cemiyetimiz ülkemizin 67
ilinin 51 ilinde teşkilatlanarak dev bir
kuruluş haline gelmek suretiyle Türkiye'de
işçi emekli dul ve yetimlerinin yasal
temsilcisi olma sıfatını kazanmıştır.
Bu sıfatla Cemiyetimiz son 3 yıllık çalışma
döneminde zor günler geçirmiş, şerefle,
gururla temsil ettiği kitlenin 70'li yıllarda
yasalarla kazanılmış haklarını korumak
için her sahada ve platformda sesini
duyurmak suretiyle onurlu bir mücadele
vermiştir.

Sayın Başkan,
Değerli Delegeler,
İşçi emekliliği bazı dar görüşlü menfi

düşüncelilerin iddia ettiği
gibi havadan sudan
kazanılmış bir hak değildir.
Cumhuriyetimizin
kuruluşundan bu yana
ülkenin kalkınmasına uzun
yıllar alın teri ile fiilen
katkıda bulunmuş
vatandaşlarımızdan
yürürlükteki yasalara göre emekli
olabilme imkanı bulan emeklilerimizin
bugünkü sayısı resmi kayıtlara göre
871.376'dır.

Bu rakama asgari iki aile bireyi ilave
düşünürsek adına dar gelirlili dedikimiz
yaklaşık 3 milyonluk bir vatandaş
grubunun insancıl ve acil sorunlarıyla
karşı karşıya bulunduğumuzu
vurgulamak isteriz.

Hiç şüphe yok ki ülkemiz 12 Eylül öncesi
bir kardeş kavgası eşliğinden
döndürülmüş yeniden demokrasiye
geçişte büyük aşamalar kaydedilmiştir.
İftiharla söyleyebiliriz ki işçi emeklileri
hiçbir kötü olayın müsebbibi olmamış
daima Devlet'in koyduğu yasa ve
kuralların yanında yer almıştır.

Buna rağmen geçiş döneminin en ağır
faturası üzümlerle ifade etmek isteriz ki, işçi
emekli dul ve yetimlerine yükletilmiştir.
Biz işçi emekli dul ve yetimleri olarak hiç
kimseye asla iftira etmiyoruz. Gerçekleri
söylüyoruz.

Ancak; demokrasiye geçiş ara dönemi
fırsat bilerek kaldırılan işçi emekli dul ve
yetim haklarını madde madde sıralayarak
bu hakların kaldırılmasını bizzat
sağlayanları kamu oyuna tanıttırıyor ve
devletimize şikayet ediyoruz.
Bu uğraşımız aynı haklar geri alınmaya
kadar sürecektir.

Sayın Başkan
Değerli Delegeler;
12 Eylül'den hemen sonra sayın Devlet
Başkanımızın "Çalışkan ve Vatanperver
Türk İşçisinin her türlü hakları
korunacaktır" dediğini ve hemen
arkasından yapılmış hatalar olmuşsa
hatadan dönmenin fazilet olduğunu
söylediğini hepimiz duydunuz ve basından
öğrendiniz.

Değerli Cumhurbaşkanımızın bu kadar
açık teminatına rağmen, o geçiş
döneminde sosyal güvenliğinizi yöneten ve
yönlendirenler, bizzat hazırlayıp sevk
ettikleri ve inatla, ısrarla takip edip
gerçekleştirdikleri müstesap hak
tanımayan akıl almaz tasarılarıyla
maalesef işçi emekli dul ve yetimlerin
kanunlarla kazanılmış bir kısım

Mehmet Emin TANGÖREN
TÜED Basın Danışmanı

tuedbasin@gmail.com

emeklinin gündemi

haklarının kaldırılmasına ve bir kısım
haklarının da 20 yıl geriye gitmesine sebep
olmuşlardır.

Diğer bir sosyal güvenlik kuruluşu olan
TC Emekli Sandığı mevzuatında maaş
bağlama oranlarının %60'lardan
%95'lere çıkartılması ve göstergelerin
yükseltilmesi gibi birçok iyileştirmelerin
yapıldığı bir dönemde;
*işçi emekli maaşları bağlama oranlarının
% 70'den % 60'a indirilmesine,
*gelir bağlamada 3 yıllık ortalama yerine
beş yıllık ücret ortalaması getirilmesine,
*işçi, emekli dul ve yetim temsilcilerinin
SSK yönetiminden atılmasına,
*kendi hastanelerimizde muayene ücreti
ve ilaç yüzdesi ödeme uygulaması
getirilmek suretiyle emekli dul ve
yetimlerinin hastane ve poliklinik
kuyruklarında perişan edilmesine,
*sosyal yardımları eşit hale getiren
mevzuatın engellenmesine, iş
bulabildikleri takdirde memur emeklileri
gibi işçi emeklilerinin de çalışabilmelerini
temin eden mevzuatın engellenmesine,
*çalışan sigortalılardan kesilen primlerin
öngördüğü kadar puanların işçi emekli
göstergesine yansıtılmasının önlenmesine,
*işçi emekli gösterge artışlarının asgari
ücret artışlarından kopartılmasına,
*cemiyetimizi ekonomik yönden çökertip
kendiliğinden dağılmasını sağlamaya
matuf üyelerimizin yazılı muvafakatleri
üzerine yıllardır SSK'dan kesilmekte olan
üyelik aidat kesintimizin durdurulmasına,
*en yüksek dereceden gelir alan bir
azınlığa 140 puan veren ancak yaklaşık
321 bin emekli dul ve yetimin bulunduğu
580 dereceye hiç puan vermeyen 1 Ocak
1985 tarihinde yürürlüğe girecek 24 Ekim
1983 tarih ve 2934 sayılı kanunla
gerçekleştirilen, eşitsizliği nedeniyle
emeklilerimizi kendi aralarında bile
huzursuz edip birbirine düşürebilecek
sosyal adaletten yoksun işçi emeklileri
göstergesinin bu hali ile oluşmasına sebep
olan kişiyi ve yasal görevleri olduğu halde
bu kişinin yaptığı bu kadar haksız ve
adaletsiz girişimlerine bütün uyarılarımıza
rağmen mani olmayıp seyirci kalan,
sorumlu kişi ve kuruluşları tarih ve
kamuoyu önünde kınıyor ve bu hakları
yeniden kazanmada uğraşa katılmaya
davet ediyoruz.

EMEKLİNİN DÜNYASI

Sosyal Projeler Uzmanı
Tuğba AKGÜL

LÜKS DEĞİL, GEREKLİLİK...

Uzun çalışma yaşamlarının son dönemine gelen ve emekliliğe geçiş süreci yaşayan bireylerin, geçecekleri bu yeni boyuta adapte olabilmekte zorlandıkları sıklıkla görülmektedir. Toplumsal rollerini ve statülerini kaybeden bu bireyler bunalımlara dönüşebilen sorunlarla karşılaşabilmektedirler.

Çalışma yaşamının günlük rutininin ardından ortaya çıkan ani boşlukta; alışlagelen sürekliliği doldurabilecek herhangi bir etkinliğe dahil olamayan bireyler aileleri ve yaşadıkları toplum içerisindeki yerlerini ve kimliklerini yitirmeye başlarlar. Yaşamında yaptığı işin yeri ve önemi yüksek olan insanlar oluşacak bu ani boşlukta çok daha derin psikolojik yaralar da alabilirler. Özellikle karakteri; içine kapanık ve sosyal çevresiyle iletişimi zayıf olan bireyler için bu durum ciddi bunalımlara dönüşebilir.

DSÖ (Dünya Sağlık Örgütü)'ne göre, ABD'de 45 yaşından sonra intihar vakaları artmaktadır. Bunun yüz binde 16,8'i 65 yaş üstü grupta görülmektedir. İngiltere'de ise, %30-40'ı 55 yaş üstü grupta görülmektedir. Ülkemizde ki verilere baktığımızda intihar ile ilgili istatistiklerin 1962 yılından itibaren tutulmakta olduğunu görmekteyiz. Ülkemizde 1974-1998 yılları arasında intihar hızı %100 artarak önemli bir toplumsal sorun haline gelmiştir. Nüfusa paralel olarak tüm yaş gruplarında artan intiharlar, özellikle 15-34 yaşları ile 75 yaş ve üzerini etkilemektedir. Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) verilerine göre 15-34 yaşlarında yüksek olan intihar oranları giderek azalırken; **yaşlılarda bu oran her yıl artmaktadır.** 15-34 yaş grubunda intihar oranı 2000 yılında %57.6 iken, 2007 yılında %11.27'lik azalma ile % 46.33 olmuştur. **Oysa 65 yaş üzeri grupta intihar oranı 2000 yılında % 7.83 iken, 2007 yılında iki kattan fazla artış ile %16.04'e ulaşmıştır.** (Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi (2009) 34-41 Hemş. Güler DURU, Öğr.Gör.Dr. Leyla ÖZDEMİR)

Aşağıdaki tablo Devlet İstatistik Enstitüsü'ne ait veriler. Türkiye'de yaşlı nüfusun intihara ne kadar meyilli olduğunun açıkça kanıtıdır.

Yaş	Cinsiyet	Hastalık %	Aile Geçimsizliği %	Geçim Sıkıntısı %	Ticari Başarısızlık %	Hissi İlişki İsteddiği İle Evlenmeme %
60-64	Erkek	18	4	6	3	0
	Kadın	29	11	2	0	0
65-69	Erkek	19	3	3	2	1
	Kadın	8	1	0	0	0
70-74	Erkek	18	2	2	0	2
	Kadın	7	0	0	0	0
75+	Erkek	41	8	4	0	3
	Kadın	27	5	3	0	3

1970'li yılların sonlarında ABD'de uygulanan ve başarıya ulaşan emekliliğe hazırlık programlarıyla, bireylerin bu yeni yaşam sürecine çok daha verimli ve sıkıntısız biçimde geçiş yapabildikleri görülmüştür. Ülkemizde de emeklilik sürecinde olan bireylerin yaşayacakları söz konusu sıkıntıları paylaşabilmek adına psikolojik destek birimleri kurulmalı, seminerler düzenlenmeli ve hatta emekli bireyin ailesiyle birlikte katılımı sağlanmalı, bireylere çalışma grupları tertiplenerek; ebru, fotoğrafçılık, resim atölyeleri, tiyatro ve sanat kursları açılarak enstrüman çalmaları, tiyatral faaliyetler göstermeleri teşvik edilmelidir. Spor alanında yürüyüş rotası belirlenerek çok katılımcılı yürüyüşler yapmaları sağlanmalı ve böylece tüm etkinliklerle sosyalleşmelerinin yolu açılmalıdır. Emekli olduktan sonra çalışmak isteyen bireyler, bu işi yapan kişilerle tanıştırılarak sohbet imkanı sağlanmalıdır.

Derneğimizin, Gazi Üniversitesi Öğretim görevlilerinden Prof.Dr. Fatma ARPACI'yla birlikte ve 3400 kişiyle görüşülerek hazırlanan "TÜRKİYE EMEKLİ PROFİLİ ARAŞTIRMASI"ndan çarpıcı sonuçlar ortaya çıkmıştır. Emeklilerin %71.9'nun hiç tatil yapmadığı görülmüştür. Bu konuda hükümetlere, yerel yönetimlere, sivil toplum kuruluşlarına çok görevler düşmektedir.

Emeklilere uygun olarak hazırlanmış tatil kampları, seyahatler tertiplenmeli, bunlar çok uygun maliyetle hesaplanmalıdır.

Tüm bu yapılan çalışmalardan anlaşılacağı üzere emekli olacak ya da halen emekli olan bireylerde sosyal, psikolojik çalışmalar yapılması, çeşitli etkinlikler düzenlenmesi, yaşama dahil olmalarının sağlanması, yeniden yaşama sevincinin kazandırılması lüks değil, gerekliliktir.

DÜNYADAN SOSYAL GÜVENLİK

Dış İlişkiler Uzmanı
BESTE TAN

AVRUPA'DA ASGARİ ÜCRETLER

Dünya genelinde yapılan çalışmalar, yüksek toplu pazarlık kapsamına sahip ülkelerin daha yüksek asgari ücretle, düşük toplu pazarlık kapsamına sahip ülkelerin ise daha az asgari ücretle çalıştıkları gözlenmektedir. Bu göstergeler, bu ülkelerin diğer ülkelere kıyasla verdikleri karar ve çalışmalarla daha iyi olduklarını da vurgulamaktadır. Çalışanların haklarını korumak ve iyi standartlarda yaşamasını sağlamak için çalışmalar yapılırsa da dünya genelinde görülen ekonomik kriz bu çalışmalara set vurabiliyor. Bu krizin içerisinde çıkmayı başaran ve diğer ülkelere nispeten halkına daha iyi yaşam standartları sunan ülkelerin daha bilinçli ve krizi dikkate alarak çalıştığı da gözlemlenmektedir. Bu ayki yazı konusunu, bir ülkenin yaşam standartlarını oldukça etkileyen asgari ücretler, bu ücretlerle çalışanların oranı ve Avrupa Birliği'nin asgari ücretliler üzerinde aldıkları yeni kararlar oluşturuyor.

Avrupa Genelinde Yükselen Enflasyon Karşısında Asgari Ücretler Eriyor

Enflasyonun en yüksek seviyelere ulaşmasıyla birlikte Avrupa Birliği üyesi ülkelerin çoğunda reel asgari ücretler düştü. 2022 yılında enflasyon oranları Avrupa Birliği'ni sarsarak son kırk yılda görülmemiş seviyelere ulaşmıştı.

Düşük gelirli haneler, ortaya çıkan yaşam maliyeti kriziyle başa çıkmakta zorlanırken, neredeyse tüm Avrupa Birliği üye ülkeleri son iki yılda asgari ücreti artırdı. Ancak, artan enflasyon asgari ücrete yapılan zamların etkisini azaltıyor. Bu nedenle OECD, düşük ücretli çalışanların yaşam standartlarını korumak için düzenli revizyonlar yapılması çağrısında bulunmaktadır.

Avrupa Birliğinde yıllık enflasyon oranı Ekim 2020'de yüzde 4,4 iken; Ekim 2022'de yüzde 11,5'e yükselmiştir. 1997 ile 2021'in sonları arasında en yüksek yıllık enflasyon Temmuz 2008'de kaydedilen yüzde 4,4'tü. Enflasyondaki bu artış, en kırılgan durumdaki düşük gelirli haneleri orantısız bir şekilde vurmaktadır. Asgari ücretler son zamanlarda birçok Avrupa Birliği ülkesinde artmıştır, ancak bu artış nominal olarak gerçekleşmiştir. Başka bir deyişle enflasyon dikkate alınmamıştır.

Türkiye'de Asgari Ücretle Çalışanların Oranı

Türkiye'de her geçen dönem oldukça yükselen asgari ücretten dolayı asgari ücretlilerin oranının da arttığı tahmin edilmektedir. Türkiye'de asgari ücretle çalışanların oranı 2018 SGK verilerine göre %36,2. 2018'den bu yana asgari ücrete yapılan zamlar düşünüldüğünden bu oranın %50'yi geçtiği tahmin edilmektedir.

Avrupa'da Durum Nasıl?

Asgari ücretle çalışan oranının en düşük olduğu ülke ise yüzde 0,8 ile İspanya ve yüzde 0,9 ile Belçika. Diğer bazı ülkelerde 2018 yılında asgari ücretle çalışanların oranı ise şöyle: İrlanda (yüzde 8,3), Macaristan (yüzde 7,7), Letonya (yüzde 7,3), Almanya (yüzde 6,6), Litvanya (yüzde 6,1), Slovakya (yüzde 5,7), Lüksemburg (yüzde 5,1), Hırvatistan (yüzde 5) ve Portekiz (yüzde 4,4).

Avrupa Birliği'nde Asgari Ücretlere İlişkin Yeni Kurallar Nelerdir?

Avrupa Birliği, 27 üye ülkenin tamamında yeterli yasal asgari ücretleri teşvik etmek üzere tasarlanmış yeni bir yönergeyi kabul etti. Ancak yeni seviyeler her ülkede aynı olmayacak ve aynı kurallar tam olarak uygulanmayacak.

Yeni direktif, her ülkedeki ulusal asgari ücretin yeterli olmasını sağlamak üzere tasarlanmıştır. Ancak 2023 yılı başından itibaren beş üye ülke- Danimarka, İtalya, Avusturya, Finlandiya, İsveç- hiçbir ulusal asgari ücrete sahip değildir. Bu ülkelerde asgari ücret sadece sendikalarla müzakere edilen toplu sözleşmeler yoluyla korunmaktadır. Bu ülkeler, yeni kuralları uygulamakla yükümlü olmayacaktır. Bunun yerine, toplu sözleşmeler tarafından belirlenen en düşük ücret oranlarını ve bu sözleşmelerin kapsamına girmeyenlerin ücretlerini rapor etmeleri istenecektir. Komisyon bu verileri analiz ederek Konsey ve Avrupa Parlamentosu'na rapor sunacaktır.

Yedi potansiyel aday ülkeden beşinde (Karadağ, Kuzey Makedonya, Arnavutluk, Sırbistan ve Türkiye) ulusal asgari ücret uygulanırken ikisinde (Bosna Hersek, Kosova) uygulanmamaktadır.

Ulusal Farklılıklar Nasıl Dikkate Alınacaktır?

Aylık asgari ücretler üye ülkeler arasında büyük farklılıklar göstermektedir. Örneğin asgari ücret Lüksemburg'da 2.387 Euro, Almanya'da 1.988 Euro, Letonya'da 620 Euro ve Bulgaristan'da 399 Euro'dur.

Ulusal asgari ücreti 1500 Euro'nun üzerinde olan AB ülkeleri: Lüksemburg, Almanya, Belçika, Hollanda, İrlanda, Fransa

Ulusal asgari ücreti aylık 1000 Euro'dan yüksek ancak 1500 Euro'dan düşük olan AB ülkeleri: Slovenya, İspanya

Ulusal asgari ücreti 1000 Euro'nun altında olan AB ülkeleri: Kıbrıs, Portekiz, Malta, Litvanya, Yunanistan, Polonya, Estonya, Çekya, Slovakya, Hırvatistan, Letonya, Romanya, Macaristan, Bulgaristan.

Avrupa Birliği Yeterli Asgari Ücreti Nasıl Tanımlıyor?

Üye devletler, ulusal asgari ücretlerinin, hayat pahalılığı ve daha geniş ücret seviyelerini dikkate alarak, işçilerin insana yakışır bir yaşam sürmelerine imkân vermesini garanti etmek zorunda olacaklardır.

· Mevcut yasal asgari ücretlerinin yeterlilik değerlendirmesi için üye devletler aşağıdakilerden birini yapabilirler

· Reel fiyatlarla bir mal ve hizmet sepeti oluşturmak

· Asgari ücretin brüt medyan ücretin en az %60'ı ve brüt ortalama ücretin %50'si olarak belirlenmesi

Yeni kurallar bu nedenle uygulamayı genişletmeyi amaçlamaktadır. Çalışanların %80'inden daha azının toplu pazarlık kapsamında olduğu ülkelerde, üye devletler, kapsamı artırmak için bir eylem planı oluşturmak zorunda kalacaktır.

Eylem planının, toplu pazarlık kapsamı oranını aşamalı olarak artırmak için net bir zaman çizelgesi ve özel önlemler ortaya koyması gerekecektir.

Namık TAN
TÜED
Araştırma Müdürü

SOSYAL GÜVENLİK KÖŞESİ AYIN YORUMU

EMEKLİ AYLIKLARININ ALIM GÜCÜ AZALIYOR

Sigorta mevzuatımızın dağınık olması, kendi içinde eşitlik kuralının bozulması ve yüksek prim ödeyen emeklilerin aylıklarının korumasız kalması, bir sistem sorununa dönüşmüştür. 2016 yılına kadar taban aylıklar asgari ücretin üzerinde ödenirken, son yedi yıldır denge bozulmuş ve taban aylıklar asgari ücretin yüzde 66'sına karşılık gelmektedir. Görüldüğü gibi, emeklilerin gelirlerinde giderek küçülen bir aylık hesaplaması söz konusudur. Kamu işçileri gelirlerini ve sosyal yardımlarını toplu pazarlık sistemiyle geliştirirken, kamu çalışanları ve emeklileri ise, toplu sözleşme ile pazarlık masasında haklarını savunmaktadır.

Tek korumasız kalan kesim ise, SSK ve BAĞ-KUR emeklileridir. Bu iki gruba toplu pazarlık hakkı tanınmadığından, emekli aylıklarına yapılan zamlar TÜİK enflasyonuna endekslenmiştir. Emeklilerin sendikası ve toplu pazarlık hakkı olmadığı gibi, emekli aylıklarının hesaplanması ve artış sistemi de karmaşık bir yapıda bulunması, emekli aylıklarının küçülmesinde en temel etken olmuştur.

Asgari ücretin oldukça altında kalan gelir ve aylık ödemeleri ile giderek yoksullaşan bir kesim olan emeklilerin kök aylıklarının iyileştirilmesi yerine, en az aylık ödemesi getirilmiştir. Prim kazançları ve prim ödeme gün sayılarıyla hiçbir ilişkisi olmayan en az aylık ödemesi ile emekli aylıkları arasındaki makas da daralmıştır.

Ne yapılmalı?

Sosyal güvenlik mevzuatımız yaz boz tahtası olmuştur. 12. Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Toplantısında, sosyal güvenlik sistemimizin aylık hesaplamalarının zayıf kalmasına ve emekli aylıklarındaki kayıplara çözüm getirilmesi istenmiştir. Emeklilerin tek beklentisi var. Prim kazançları ve gün sayılarına göre adil bir aylık hesaplama sistemi getirilmelidir. Bu yapılmadığı sürece, emekli aylıklarında eşitlik kuralı sağlanamaz. Hükümete çağırımız: Sosyal güvenlik sistemimiz yeniden düzenlenmeli; memur, işçi ve bağımsız çalışanlar için eşitliği esas alan aylık hesaplaması ve artış sistemi yeniden belirlenmelidir.

Siz Sorun... Biz Cevaplayalım

SORU: EYT'den emekliliği hak etmeme rağmen, aylığım bağlanmadığından geçim zorluğu yaşıyorum. Bu konuda yardımlarınızı bekliyoruz.

CEVAP: Bu konuda aylığı bağlanmayan çok sayıda sigortalımız var. Dernek olarak, tüm girişimlerimize rağmen, mağduriyet yaşayan insanlarımıza en kısa sürede aylık bağlanması için Sosyal Güvenlik Kurumu yetkilileri ile paylaşıyoruz.

SORU: Beş yıl önce asgari ücretin iki katı emekli aylığı ödenirken, bugün asgari ücretin bile altında kalan aylıklarımız ile geçim zorluğu yaşıyoruz. Hükümet, emeklileri ikinci planda değerlendiriyor. Asgari ücrete yapılan artışlar neden emekli aylıklarına da yapılmıyor? Dernek olarak girişimleriniz var mı?

CEVAP: Emeklilerimizin aylıklarının küçülmesi, sosyal güvenlik sistemimizin zayıf kalan hesaplama sisteminden ve artışından kaynaklanmaktadır. 1 Ekim 2008 itibariyle yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, sosyal güvenliği zayıflatan bir içerikte hazırlandığından, bugünkü sorunlar yaşanmaktadır. Öncelikle, aylık hesaplamaları ve artışı tek bir sisteme göre yapılmalı; mevcut aylık farklılıkları intibak yapılarak her bir emeklinin hakkı teslim edilmelidir. En az aylık ödemesinin 7.500 TL olmasının dul ve yetim aylıklarına katkısının olmamasına çözüm getirilmelidir. Asgari ücrete yapılan artışlar, komisyon aracılığıyla yapılmaktadır. Emekli aylıklarına yapılan artışların emeklileri temsil etmeyen TÜFE oranlarına göre endekslenmesi, emekliyi koruyan bir sistem olarak

görülmemektedir. Bu nedenle, bütün açıklamalarımızda ve raporlarımız asgari emekli aylığı asgari ücretin altında olmamalı, yüksek primi ödeyenlerin de hak ettikleri aylıklar ödenmelidir.

SORU: Üst göstergeden ve 10 bin gün üzerinden 2000 yılı Ocak ayında emekli oldum. Benimle aynı işyerinde çalışan arkadaşım ise, Aralık 1999 ayında emekli oldu. Bu arkadaşım intibaktan yararlandı ve ben ise yararlanamadım. Bu mu adalet? İntibakımız ne zaman yapılacak?

CEVAP: Emeklilikte temel ilke eşitlik kuralına göre emekli aylıklarının hesaplanması ve artırılmasıdır. 2000 öncesinde 506 sayılı Kanun, 2000 sonrası dönemde 4447 ve 5510 sayılı Kanunlarla, emekli aylıklarında eşitliği bozan karma aylık hesaplamaları getirilmiştir. Bu nedenle, 2000 öncesi dönemde emekli olanlara tanınan intibakın 2000 sonrası emeklilere de uygulanması için tüm yargı yollarına başvurulmuştur. Yüksek yargı kararlarında, intibak sorununun TBMM'nin görev alanına girdiğine dikkat çekilmiştir. Anayasamızın 10. Maddesi, herkesin kanun önünde eşit olması gerektiğini güvence altına almıştır. Bu gerçeğe rağmen, sigorta mevzuatımızda farklı düzenlemeler olduğundan, hak kayıpları da büyümüştür. Türkiye Emekliler Derneği olarak savunduğumuz tek bir ilke var; emekli olunan tarihlere bakılmaksızın, prim kazancı ve prim ödeme gün sayıları eşit olanlara, eşit aylık ödenmesi için intibak yapılmalıdır. Emekli aylıklarının düşüren hesaplama sistemi değiştirilmeli, çalışılan dönemler için "tek bir aylık hesaplama sistemi" getirilmelidir.

ANAYASA MAHKEMESİ'NİN HAK EKSENLİ YORUMU

Anayasa Mahkemesi Başkanı Zühtü Arslan bir sempozyumda yaptığı konuşmada, hak eksenli yorumun mahkemece benimsendiğini ifade etmiştir. Başkana göre bireysel başvurunun uygulanmasına başlanması ile bu yorum şekli benimsenmiştir. Hak eksenlilik; temel hak ve özgürlüklerin korunmasında diğer toplumsal ve siyasal faydalar karşısında öncelik tanıyan, hak ve özgürlüğü esas, sınırlamayı istisna olarak kabul eden, özgürlükler lehine yorumu gerektiren bir yaklaşımı ifade etmektedir. Anayasal hükümler hak eksenli yorumlandıkları takdirde işlevlerini tam olarak yerine getirebilir, kamu gücü kullananların anayasal hükümleri özgürlükler lehine yorumlamalarını sağlar. Hak eksenli yaklaşım, anayasal hükümlerin hukukun üstünlüğü ilkesi ışığında yorumlanmasını gerektirir. Anayasa Mahkemesi hukuk devletinin Anayasa'nın tüm maddelerinin yorumlanması ve uygulanmasında zorunlu olan bir ilke olduğunu belirtmiştir.

2010 yılındaki Anayasa değişikliğiyle bireysel başvurunun kabulü ile Anayasa Mahkemesi başkanına göre değişen yaklaşım; Anayasa'nın, yaşayan hukuk sistemini yönlendiren her türlü kamusal tasarrufta gözetilmesi gereken hukuki bir belge olmasını sağlamıştır. Anayasa Mahkemesi 2022 tarihindeki bir kararında, askeri yükseköğretim kurumlarından devredilen öğretim görevlileri için daha düşük ek gösterge rakamı uygulamasını, mülkiyet temelinde ayrımcılık yasağının ihlali olarak görmüştür. Bir diğer kararında hak arama hürriyetini güvence altına alan Anayasa'nın 36. maddesini hükmün denetlenmesini talep etme hakkını da kapsayacak şekilde yorumlamıştır.

Anayasa Mahkemesi 2022/73 Esas, 2022/149 Karar sayılı, 30.11.2022 tarihli kararında Anayasa'nın 10. maddesinde yer alan kanun önünde eşitlik ilkesinin hukuksal durumu aynı olanlar için söz konusu olduğunu kabul etmeye devam etmiştir. Mahkemeye göre bu ilke ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacının aynı durumda bulunan kişilerin kanunlar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulayarak kanun karşısında eşitliğin ihlali yasaklanmıştır. Kanun önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da

öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez. Farklı muamelenin, öngörülen objektif amaç ile orantılı olmasını gerektirmektedir.

Anayasa Mahkemesi 2014/353 sayılı bireysel başvuru davasında; banka promosyonları konulu Başbakanlık genelgesinin emeklileri de kapsamı gereirken, sadece kamu görevlilerini kapsamı nedeniyle hukuka aykırı olduğundan bahisle açtığımız davayı incelemiş, yukarıdaki kanun önünde eşitlik yorumu ile davayı kabul edilemez bulmuştur. Mahkemeye göre; Anayasa'da güvence altına alınmış temel hak ve özgürlükler konu bakımından yetkisindedir. Hak, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamında yer alması ayrıca başvuru konusunun ihlal iddiasına temel alınan hakkın kapsamına giren korunmaya değer bir menfaatinin bulunması gerekir. Bunun Anayasa'nın 35. maddesi uyarınca mülkiyet hakkı kapsamında bir menfaate sahip olmak için, alacak haklarında; yetkili bir mahkeme hükmü, idari karar, hakem kararı gibi bir işlemle yeterli derecede icra edilebilir kılınmış olmalıdır. Meşru bir beklentide bunlarla bağlantılı olabilir de; bu dahi bir kanun hükmü, yargısal içtihat veya aynı menfaatle ilgili hukuki bir işleme dayalıdır. Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı, bağımsız nitelikte koruma işlevine sahip olmadığından temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasını, korunmasını ve başvuru yollarının güvence altına alınmasını esas alan tamamlayıcı nitelikteki haklardandır. Bu yoruma rağmen, yürütme organı promosyon konusunu emekli lehine çözümlenmiştir.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 2022/4925 esas ve 2022/5891 karar nolu değerlendirmesinde; İş Kanunu'nun 5. maddesinin ilk fıkrasında ayırım yasağı getirdiğini Anayasa'nın 10. maddesi ile birlikte değerlendirildiğinde, eşit davranma ilkesinin tüm hukuk alanında geçerli olduğunu objektif bir neden olmadıkça farklı davranılmayacağını, bu bakımdan yönetim hakkının sınırlandırıldığını, her durumda mutlak bir eşit davranma borcunun düzenlenmediğini kabul ederek Anayasa Mahkemesi yorumuna uymuştur.

Hak eksenli yorum öncelikle eylemli eşitliği kabul etmeyi gerektirir. Bu kabul edilmediği takdirde mahkemelerimiz eşitlik hakkını dar alanda yorumlayıp, hak ihlaline müsaade etmeye devam edeceklerdir. Özellikle emeklilerimiz için derneğimiz tüm hukuki mücadelelerde, İnsan Hakları Mahkemesi de dahil bu dar yorumda kalmak hak ihlallerine yol açmaktadır. Umarız Anayasa Mahkemesi hak temelli yorumuyla bu konuya çözüm üretir.

